

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrť leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četrť leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXX.

V Ljubljani 20. malega travna 1877.

List 16.

Delo Vatikanskega cerkvenega zbora nadaljevano od sv. Očeta.

Pod tem naslovom ima „Unità“ prav znamenit spis, ki naj tukaj posnet nasleduje.

Z apostolskim pismom „Postquam Dei munere“ so Njih Svetost Pij IX 20. vinotoka 1870 začasno odložili Vatikanski cerkveni zbor, bodi si, da po ulomu „Pijevih vrát“ bi očetje v zboru ne bili mogli imeti potrebne prostosti, varnosti in miru za obravnavo cerkvenih reči skupno z rimskim papežem, ali pa ker je splošna zmešnjava po Evropi zahtevala, da so se škofje nemudoma povernili v svoje škofje.

Ta prežalostni stan pa terpi že sedem lét in nobenkrat ni bilo moč za delj časa v novo zbrati koncilskih očetov; po drugi strani pa je treba odpraviti tehničnih cerkvenih opravil, ki se za nje mudí, in kongregacije (zbori) imajo pripravljenih veliko in predrazih dél. Sv. Oče so torej storili preblagi odmèn, da bodo vsled polnosti svoje oblasti sami dopolnili tako srečno pričeto delo, ki je bilo o naj boljšem djanji pretergano po peklenški prekuciji.

Kako previdno pa sv. Oče delajo pri enacih početjih, je priča kardinal Manning, ki ravno zdaj popisuje zgodovino Vatikanskega zbora. Učeni kardinal pričanja z nekterimi splošnimi premislíki o vesoljnih cerkvenih zbora.

Akoravno je število teh zborov čisto enako s številom preteklih stoletij, vendar zbori niso bili obhajani sredoma ali o določenih časih. V prvih tréh stoletjih ni bilo vesoljnih cerkvenih zborov, in tudi ne v treh poslednjih do l. 1869. Vzrok, prav dobro pristavlja kardinal Manning, je ta, ker Cerkev ne dobiva nezmotljivosti od vesoljnih cerkvenih zborov, ampak zbori od Cerkve. Torej tako imenovani vesoljni zbori nikoli niso dokončno (absolutno) potrebni.

O posebnih časih je Cerkev s posebnimi nameni sklicevala take zборе, n. pr. Nicenskega v 4. stoletji zoper Arije, Efeškega v 5. st. zoper Nestorijane, Kalcedonskega v ravno tistem stoletji zoper Evtihijane in Monofizite. Kakor koli pa so bili ti zbori koristni, vendar nikoli niso bili Cerkvi bistveni. Pretekle so nekatere stoletja, v katerih je Cerkev učila samo v polnosti svoje oblasti pod navdihovanjem sv. Duba.

Kardinal Manning nadalje s prečudno natančnostjo pripoveduje zgodovino Vatikanskega koncílija.

Perva misel na ta zbor je obšla Pija IX 6. grudna 1864, ko so predsedvali v zboru ss. obredov. Po navadnih molitvah so bili povabljeni zborni vradniki, da

naj odstopijo, in papež so v tem skrivnem shodu pričujočim kardinalom razložili svoj namen, da hočejo sklicati vesoljni cerkveni zbor kakor izredni pomoček za izredne napake naših časov. Pojasnili so svojo osnovo, nagovorili pa kardinale, da naj o tem čisto molče, reč preiskujejo in jim povedó naslednjič svojo misel.

Tri mesce pozneje je 23 kardinalov papežu pismeno izročilo svoj glas, in 21 izmed njih je spoznalo, da je primérno obhajati vesoljni zbor; eden je rekel, da zborov ne gre sklicevati razun kadar je vera v veliki nevarnosti; drugemu se je zdelo, da tvarine, ki bi se imele koncíliju predložiti, so preveč kočljive (tenkega pomislika vredne). V prvih dnevih sušca 1865 so papež skupaj povabili kardinale, da se odloči, če naj se koncíliij skliče, ali ne. Svetovalci (konsultori) so 9. sušca imeli prvo sejo in imenovali so odaék 5 kardinalov, v katerem so bili: Patrici, Reisach, Bizzarri, Caterini in Panebianco. Tajnik je bil mons. Gianelli, nadškof Sardiški, sedaj kardinal. Določili so peteri kardinali, da je koncíliij primérna in oziroma potreben, in da naj se katoliškim vladarjem ne daje naprejšno naznanilo o tem. Papež potem zapovedó, naj se za svét prašajo škofje, in ob enem so hotli zvediti misel glavnih bogoslovov in kanonistov, kateri so bili v Rimu. 10. mal. travna 1865 tedaj so bile razposlane pisma 36 škofom raznih škofij v Evropi, in na Jutrovo. Njih odgovori, ki so dospeli v Rim mesca vel. serpana, so razodevali tisto prečudno soglasje, ki izhaja iz edinosti katoliškega škofovstva. Škofje so naznanili spake našega časa, ki so: prederznost tiska (časništva), civilni zakon, frajmavrarstvo in zmote o navdihnjenji, veljavi in tolmačenji sv. pisma. Prav malo njih, med 36 evropejskimi, ki so bili prašani za svét, je napikovalo na nezmotljivost poglavarja Cerkve Božje. Manning pravi, da to, kar je bilo ljudstvo rapeljano imeti za glavni, če ne za edini nagib pri sklicevanju zbora, se je komaj pokazalo, in kadar je prišla na dan nezmotljivost, je bila samo prosto v število djana v versti nauk, ki so si med seboj v nedeljivi zvezi (odvisni eden drugega), ali pa je bila vdahnjena od enega kardinalov, ki so sklicevanju zbora bili nasprotni.

V obličji zlégov tedaj 19. stoletja je papež, kteremu je po besedah sv. Janeza Zlatoustá zaupano vladanje vesoljnega sveta, vidil v Vatikanskem koncíliju edini srede, da se zoper toliko hujáv zdravilo. Framasonerija pa je na vse načine prekriževala to zveličavno delo, in z ulomljenjem Pijevih vrát se ji je poneslo ga pretergati. Pri vsem tem nam je pa božja Previdnost ohranila našega velikega Papeža, ki bo sam dopolnil visoko delo, in bode z njim kronal nezmérne do-

brote, ki jih je že storil Cerkvi in družbinstvu na katoliškem svetu.

Nagovor

sv. Očeta papeža Pija IX do kardinalov sv. Rimske Cerkve v Vatikanskem dvoru 12. sušca 1877.

(Konec.)

V resnici pa se veselimo, da k sreči so bili Naši glasi sprejemani prav radi in z velikim sadom od vesoljnega katoliškega ljudstva, ki Nam je z detinsko ljubeznijo vdano. Zakaj vedne in ponavljane spričevanja ljubezni, ki smo jih od njega prejeli, so take, da njemu samemu in Cerkvi delajo naj večji čast in Nam dajejo upanje, da za Cerkev in le-tá apostolski Stol se bodo zaznali srečni dni. Prav zares smo komaj zmožni z besedami dopovedati sladko tolažilo, ki smo ga zajemali, če tudi krepke pomoči vsestransko oropani, videči imenitno gibanje duhov in blagodušno, dan na dan samo po sebi se budeče prizadevanje, ki se razširja tudi med daljnji narode, da bi varovali reč Rimskega papeštva, branili njegovo veljavo. Velikoserčne podpore, ki Nam prihajajo iz vsih delov svetá, da bi zmagovali stiskajoče potrebe le tega sv. Sedeža, množica toliko Naših sinov, ki se iz vsih narodov shajajo v tem Vatikanskem poslopju vidnemu poglavarju Cerkve skazovat svojo vdanost, so take zastave zvestih src, da za nje božje dobrote nikakor ne moremo spodobno zahvaliti. Želeli bi samo, naj bi vsi za koristen nauk spoznali notranjo moč in pomen taci romanj, ki vidimo, da se pogosto ponavljajo sedanji čas, ko ima Rimsko papeštvo tolikanj ostudno vojsko prenašati. Zakaj te romanje ne služijo le samo v to, da se skazuje ljubezen in spoštovanje do Naše nizkosti, temveč tudi jasno razodevajo skerb in bridkost, ki serca vernikov stiska, ker se njih splošni Oče nahaja skoz in skoz v nepravilnih in neprilernih okoliščinah. Ta bridkost in skerb se tudi ne bo ulegla, temuč mora še le rasti, dokler Pastir vesoljne Cerkve ne bo zopet postavljen v posest svoje polne in prave prostosti.

Med tem pa, častitljivi Bratje, nič bolj ne želimo, kakor da Naši glasovi iz ograje teh stén do zadnjih koncev vesoljne zemlje izidejo, ter vernikom vsega svetá za njih prelepe spričevanja sinovske ljubezni in spoštovanja, ki ga Nam neprenehoma dajejo, čutila Našega prehvaležnega serca naznanjajo. Želimo jih namreč zahvaliti za pobožno radodarnost, po kateri včasih celo svojih lastnih pritežnost pozabijo in Nas podpirajo, vedoči, da se Bogu daruje, kar koli se Cerkvi podá. Želimo jim srečo vošiti zaradi njihove velikodušnosti in serčnosti, po kateri prezirajo jezo in zamehovanje brezbožnih, in hočemo jim spoznati, da smo jim hvaležni za veselo urnost, s katero si prizadevajo Nam darovati skazovanja svoje ljubezni za obletno preslavljenje spomina tistega dne, ko smo pred petdeset leti, če tudi nevedni, prejeli čast škofovskega posvečenja. Enako želimo, naj bi tudi cerkveni pastirji, raztreseni po vesoljnem svetu, zaslišali ta Naš glas in iz tega zajemali nagib, da svojim vernikom naznanjajo nevarnosti, napade in dan na dan hujši nepravilnosti, ki Nas stiskajo, in jim ob enem zagotovijo, da Mi sicer — kakor koli se reči izidejo — ne bomo nikoli opustili obsojati krivic, ki se godé v Naši pričujočnosti; utegne pa se kdaj zgoditi, da valed zadnjé nasvetovanih postav, kakor tudi zaradi drugih še ostrejših postav, ki se napovedujejo, Naš glas le bolj redkokrat in zaradi nastavljenih ovér le težko pride do njih. Pri teh okoliščinah pa spodbudujemo pastirje same, naj že naprej svoje ovčice opominjajo, da naj se ne dajo

vjeti v nastave, s katerimi goljufjivi ljudje pravi stan, v kakoršnega smo djani, išejo z besedami zaviti in prevreči, ker ali njegovo grenkost zakrivajo ali pa Našo prostost povzdigujejo in terdijo, da Naša oblast ni nikomur podvržena, ko vender v resnici vso reč v malo besed moremo povzeti, namreč: „Cerkev Božja na Laškem terpi silo in preganjanje; Namestnik Kristusov ne vživa ne prostosti in ne samostojne in polne rabe svoje oblasti.“

Ko so reči v takem stanu, se Nam ne zdi nič primérniši, nič bolj koperneče ne želimo, kakor: vsi škofje, ki so Nam z mnogoterimi znamenji vedno skazovali svojo prečudno edinost v brambi Cerkvenih pravic in svojo izverstno voljo do sv. Stola, naj spodbujajo svoje podložne vernike, da naj po načinu in pomočkih, ki jih dopuščajo prava tistih krajev, pri onih, ki imajo v rokah državno vodstvo, goreče na to delajo, da naj se bolj natanko prevdari resnobni stan, v katerem se nahaja poglavar katoliške Cerkve, ter naj se rabijo izdatni nasveti za odpravljanje tistih zadržkov, kateri overajo pravo in polno njegovo samostojnost. Ker je pa pri Bogu, duhove razsvetliti in človeške serca nagibati; torej prosimo ne le Vas, častitljivi Bratje, da posebno zdaj goreče k Njemu molite, temuč živo opominjamo tudi pastirje vsih katoliških narodov, naj skerbijo za to, da se njim izročeni verniki zbirajo v Božjih hišah ter naj ondi ponižno in naj priserčniše molijo za blagor svoje matere Cerkve, za spreobrnjenje Naših sovražnikov in za konec tako hudih in daleč razširjenih nadlog.

Sprejél bo, terdno se zanašamo, Bog molitev ljudstva, ki bo k njemu klical, ker dopadljivost ima nad njimi, kateri se ga bojé, in nad njimi, ki zaupajo v njegovo usmiljenje.

Sicer, častitljivi Bratje, oserčimo se v Gospodu in v moči Njegove kreposti, in oblečeni v orožje Božje, s čelado pravice in s ščitom vere, se bojevajmo čversto in pogumno zoper oblast temót in zoper zlobnost tega svetá. Sej v resnici prizadevanje vse zmešati in prekucniti je prišlo do tega, da kakor budourni liják žuga vse v brezno seboj poderzniti, in mnogi njih samih, ki so bili začetniki ali pospešniki novotarij, prestrašeni gledajo grozne posledke svojega dela. Pa Bog je z Nami, in bo do konca časov. Bojé naj se tisti, o katerih je pisano: „Vidil sem jih, kateri hudobije delajo in terpljenje sejejo, pa ga tudi žanjejo; pred Božjo sapo so poginili, in pred duhom Njegove jeze so bili poterti.“ Kteri pa se Boga bojé in se v Njegovem imenu bojujejo, in v Njegovo moč upajo, njim je prihranjeno usmiljenje in bramba, ter ni dvoma, ker gre za Njegovo reč, ko je Njegova bitva, da bo On sam pomočnik bojevalcem k zmagi.

Moževanje treh Amerikancev. *)

(Časniki in njih sleparstvo. Čudeži in studenčnica v Lurdih. Jordanova voda. „Heilbron“. Kopel Betezda v Jeruzalemu in protestantje.)

Gašper. Zakaj si danes tako zamišljen, ljubi Andrejic?

Andrejic. Sam ne vém, kaj me dela otožnega.

Kristijan. Že vém vzrok tvoje otožnosti. Davno že na tebi opazujem, da si vselej nekoliko čmeren, kadar veliko bereš časnike, kakor ravno danes.

Andrejic (urno). Kdo bi ne bil razburjen, ki v

*) Naslednji pogovor iz „New-Yorker Kirchenztg.“ ima dosti podučljivega in mičnega v sebi; naj ga torej podamo Slovencem. Vred.

časnikih bere toliko lažnjivih člankov, kateri nas katoličane napadajo in sumničijo! Tako prinaša neki luteranski časnik v Novo-Jorku naslednji lažnjivi članek: „Čudeži v Lurdih, s katerimi se rimska Cerkev toliko baha, se čedalje bolj ko gole sleparije razodevajo. Ni dolgo tega, kar so bili po vsem svetu razbobnali velik čudež, ki se je bil pripetil nad nekim romarjem. Terdili so, da je bil mertuden, da je imel odprto rano na levi nogi, da je bil gluh in napol slep, — in da je hipoma od vseh teh bolezni ozdravel, ko je pil vodo zdravilne studenčnice v Lurdih. Velik hrup je to naredilo. Duhovni so ga imeli zapertega, da niso mogli do njega priti dvomeči zdravniki, ki so ga hotli preiskovati. Po splošnem zahtevanju so vendar privolili, da ga smejo zdravniki preiskovati, v kar so gotov dan odločili. Toda romar je bil zginil odločeni dan, katerega so pa policijski služabniki zavoljo neke sleparije precej zgrabili in v zapor prignali. Grozen je bil strah pri njegovih častivcih, spoznavših, da jih je okanil zastarani hudobnež, ki sicer na telesu nikoli ni bolehal, katerega dušne bolezni pa celó Lurdovska voda ne more ozdraviti.

Gašper. Ali nič drugega ne?

Andrejic. Sej je to preveč! Pri vsem tem dogodku je samo to res: da je bil uni francoski romar, ki se je gluhega in slepega delal, zgolj prekanjen slepar, ki je po zmišljenem čudežnem ozdravljenju nameraval dobre katoličane k obilni darežljivosti omečiti. Neresnično je pa poročilo luteranskega časnika, da bi bili duhovni skerbno branili sleparja, naj bi zdravniki ne bili mogli njegove sleparije preiskovati. Istina je pa nasproti, da je škof v Angers-u, v čigar škofiji je bival slepar, precej po tistem lažnjivem oklicu dal razglasiti v mnogih časnikih svarilo: da naj nobeden ne verjame tistega lažnjivega časnikovega poročila, dokler ne bo cerkvena oblast te reči preiskovala. Ker se je bil pa slepar odtegnil preiskavi, je škof vložil prošnjo pri deželni sodnji, naj bi onega romarja zaperla zaradi preiskave. To se je zgodilo, in njegova sleparija je bila prišla na dan. To je resnični dogodek, in kar se po neverških časnikih o tem dalje poroča, je zgolj izmišljaja.

Gašper. Zakaj se tako zelo huduješ, Andrejic? Kaj nas to briga, ako krivoverci in brezverci prismojene povedke obešajo po svojih časnikih? Od Cerkve poterjeni čudeži ne bodo s tem overženi.

Kristijan. Res naj bi se katoliški časnikarji ne prenaglili, ter vsih poročil o čudežih ne razglašali za resnične, preden jih dotično škofijstvo preišče in poterdí.

Gašper. To mi tudi ni všeč, ako svetni ljudje razglašajo po časnikih, da se pri njih dobiva zdravilna voda iz Lurd proti plačilu stroškov. S tem se vrata odpirajo zlorabi, nevércem in drugóvércem se pa brez potrebe priložnost daje, da cerkvene reči in obrede zasmejujejo.

Andrejic. Prav imaš; vendar pa ne boš nasprotoval, ako si duhovni ali cerkvene društva naročijo te ali une zdravilne vode, katero potem delé med pobožne, ako je želé.

Kristijan. Temu priterdim. Ako se ne motim, je na Angleškem navada, odkar so bile križanske vojske, da slovesno keršujejo novorojene kraljeviče (prince) z vodo, katero so dali zajeti in prinesti iz svete reke Jordana v Palestini. — Ravno tako se spominjam, da teče v samostanu „Heilbron-u“ na Nemškem zdravilni studenec, ki je stoletja tisoče bolnikov ozdravil, in katerega voda se je razpošiljala v mnoge kraje na Nemškem. Celo protestanški pisavci nam to pripovedujejo. Enako se pripoveduje o nekem drugem studencu v Ansbahu, s katerega vodo je sv. Gumbert pagane kerševal, in ki ima zdravilno moč v sebi.

Andrejic. Le razuzdanost sedanjih časov je smožna take reči zasmehovati; pa to je kaj posebnega, da tako imenovani verni protestantje ravno tako zabavljajo, kakor neverniki, kadar ališijo o studencu v Lurdih pripovedovati.

Kristijan. Sej ti ljudje nočejo nič verovati, kar v „bibliji“ ne berejo. Ali pa včr Andrejic, za kako mesto v sv. pismu, ki govori o zdravilni vodi, v kateri bi bili bolniki ozdravljeni?

Andrejic (vzame sv. pismo, poiše evangelij sv. Janeza) in pravi: Tukaj v 5. polavji je dotični dokaz, in bere: V Jeruzalemu je kopel, ki se po hebrejskem imenuje Betezda, s peterimi pregrajami, po katerih so ležali premnogi bolniki, slepi, kruljevi, mertudni, in čakali, da bi se jela voda gibati. Prišel je namreč vselej angelj o svojem času, ki je storil, da se je začela voda gibati. Kdor je prvi stopil v vodo, potem ko se je jela gibati, je precej ozdravel, naj si je imel kakoršno koli bolezen. — Ako je tedaj angelj po svoji dotiki in gibanji podelil vodi zdravilno moč, ne bo mar zamogla Marija Kraljica angeljev, tudi vodi v Lurdih podeliti zdravilne moči?

Kristijan. Ta tvoj dokaz je čisto pravilen.

Gašper. Nepristojno je pa, da protestantje, ki onega mesta v sv. pismu ne ovračajo, vendar menijo, da Marija, Mati Gospodova, nima takošne moči, kakoršno ima angelj, in čenčajo, da naša katoliška Cerkev zapeljuje ljudstvo k prazni veri, ter obrekujejo, da ga z izmišljenimi čudeži slepari. Ker se med protestanti ne godé čudeži, toraj menijo, da tudi mi ne moremo pokazati čudežev, in da je vse zgolj sleparija, kadar se o njih govori.

Kristijan. Kakor sem že omenil, se ne smejo čudovite naznanila kar precej za čudeže sprejemati; za take še le v resnici veljajo, ko jih je cerkvena oblast preiskovala in poterdila. Tudi vé vsak podučeni katoličan, da ne premore noben angelj, noben svetnik, in tudi Mati Božja z lastne moči čudežev delati; ampak, kjer se to godí, se godí le po moči in povelji Božjem in k našemu zveličanju.

Andrejic. Protostantje se pa nočejo ne odpovedati svojim vkoreninjenim predsodkom, ne se dati o resnici prepričati.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Zlata obljuba preč. P. Benvenuta.)

Piše se večkrat o „zlato maši“, zakaj tudi ne enkrat o „zlato obljubi“? Prav lepa slovesnost je bila namreč v ponedeljek, 16. t. m., v cerkvi čč. co. Frančiškanov, pri Mariji Devici pred Mostom. Daleč znani preč. o. Benvenut Crobath, Seraf. reda, bivši definator, dosluženi gimnazijski profesor, poslavljen z zlato krono za zasluge itd. itd. so ta dan opravili svojo zlato obljubo ter obhajali 50letnico, odkar so pristopili v red s slovesno obljubo. Preteklo je 50 lét sicer že 14. kimovca 1876, ravno 14. kim. 1826 so bili storili prvičkrat slovesno obljubo; ker pa čč. oo. Frančiškani redovno obljubo oziroma na svojega začetnika sv. Frančiška, ki je ta dan l. 1209 pred papežem Inocencijem III storil slovesno obljubo, vsako leto 16. mal. travna skupno ponavljajo, toraj so tudi preč. P. Benvenut ta dan s svojimi čč. brati vred obnovili obljubo, — zgodilo se je pa to petdesetič, toraj: zlata obljuba. Posvečeni pa so bili 28. kim. 1828, toraj ima biti obletnica zlate maše 28. kim. prihodnjega leta.

Godilo se je tako-le. Preč. P. gvardijan so o 1/27 zjutraj imeli lep govor sploh do svojih redovnih bratov

in zadevajoč posebej preč. jublanta; potem so sprejeli ponovljenje obljube od preč. P. Benvenuta in naslednjič skupno od vseh družih. Nato so med petjem zahvalne pesmi imeli procesijo po cerkvi. Ob sedmih pa so preč. P. jublant med asistencijo imeli slovesno peto mašo, pri kateri je bila pričujoča velika množica ljubljanskega prebivalstva. Ginljivo je bilo slišati glas častitljivega jublanta močno in čvrsto, kakor bi bili še v najkrepkejših letih. Bog jim daj še dolgo v najboljšem zdravju živeti, da si vedno bolj zlepšajo krono, ki so jo zaslužili z vsestransko pregorečo in neutrudljivo delavnostjo skoz toliko lét!

Iz Ljubljane. (*Oh, kako se godi papeževim sovražnikom in preganjavcem!*) Iz Nice naznanja „Gaulois“, da znani grof Arnim, ki se že delj časa ondi zdravi, se nahaja v prežalostnem stanu in bliža se smrti. Život vse zlagoma za nekakim pšenom otéka in pogled je že popolnoma zgubil. Znano je, kako je ta mož v zvezi z Bismarkom ob času, ko so bili sovražniki v Rim vložili, delal zoper papeža, kaj je pozneje Bismark počenjal zoper Arnima itd. Čutiti pa je, da nesreča sega tudi že po Bismarku, ki se hoče v pokoj umakniti: pa kje bo revež pokoj dobil, ako misli na Arnima, na toliko preganjanih, zaprtih, nesrečnih zaradi njega, in celo že na Pija IX! Vse je govorilo zadnje dni, vse pisalo o Bismarku; eni so mislili, da so ga drugi prekucnili; drugi, da se je sam umaknil zato, da bi se še z večji mogočnostjo vrnili; zopet drugi so govorili, da je v notranjem bolna Nemčija tudi Bismarka bolnega storila; in še kateri drugi je prišteval njegov odstop admiralu Stošu in drugim, ki so Bismarkovi nasprotniki. Vse to bobnanje nekako potihuje in Bismark blezo ostane precej pri starem; precej splošna pa je vendar misel, da Bismarkova zvezda temni in pada. Arnim v svoji brošuri „Pro nihilo“ pravi, da Napoleon III in Bismark sta bila zadeta od ravno tiste bolezni, in „Unità“ tolmači, da Bismark je podoben Napoleonu III v prevzetnosti in v sovražljivosti zoper papeža, in pripravljajo se okolišine, da bo plačal kakor Arnim za svoje djanje, — in to se bo zgodilo, če se tudi zdaj poverne k svoji politiki, kakor l. 1873.

Kakor pa se pravica Božja mašuje nad daleč segajočimi sovražljivostmi zoper Cerkev in Kristusovega namestnika, tako ne odide šiba tudi bolj osebnim in posameznim sovražljivostim. Tožil je une dni nekdo, kako je oče gosposkega stanu pohujšal svojega lastnega sinčka, ker je pričel njega prav nespodobno bevanil zoper sv. Očeta!

Nekteri ljudje pač ne premislijo, da jim Bog še danes lahko uzame kruh, ki ga nehvaležni jedó, ali pa umakne zdravje, s katerim ga služijo. Bog nas vari nehvaležnosti; to je ena najostudnejših pregréh. Tudi omenjeni nehvaležni oče z drugimi, ki celo svoje lastne otroke napolnujejo s sovraštvom do vesoljnega očeta vsega keršanstva, naj nikar ne mislijo, da bodo zasluženi šibi odšli. Eden velikih laških državnih služabnikov, ki je pred nekaj leti veliko grešil zoper Cerkev in Kristusovega namestnika, je bil kmali zgubil zdravje in zraven tega še zdravo pamet, enega največih darov Božjih, in zdijal je bil tako, da je v strahotni besnosti požiral svoje lastno blato! Tako je ponižan napuh, ki se vzdiguje zoper Boga in njegovo Cerkev!

Je mar res Pij IX vreden jeze, sovraštvu in napadanja nespremišljenih liberalcev? Kdo vé le eno hudo reč povedati iz vsega njegovega življenja? Še majhen deček — je Pij prešerno ljubil svoje starše. Kako lepe reči se beró od njega že iz njegove mladosti! Še pred malo leti so pravili, da Janez Mastaj, še ko papež, z veliko spoštljivostjo moli iz starih zamazanih bukev, ki

jih je podedoval za svojo materjo. Pa to je bila dobra mati, ki je sinčka lepo učila Kristusovega namestnika spoštovati, ne pa nad njim ostudno se zadirati.

Dobra mati sedanjega papeža Pija IX je neki dan zvedila v Sinigaliji, da so Francozje častitljivega terpina papeža Pija VI v Rimu vjeli in iz Rima preč na Francosko vlekli. S solznimi očmi je mati zvečer pripovedovala svojim otročičem: Ti divjaki, ki so na Francoskem svojega dobrega kralja in blago kraljico in toliko tisuč ljudi trinoško usmrtili, so tudi na sv. Očeta roke stegnili. Zato, je rekla miloserčna mati, je treba še enkrat gorečnije moliti za sv. Očeta.

Nato se je mali Janezek (sedanji papež) zjokal in je molil z materjo za terpečega papeža. Po molitvi se je pričel naslednji pogovor:

Janezek. Pa kako, mama, more ljubi Bog dopustiti, da njegovega namestnika, ki vendar ni nič hudega storil, kakor hudodelnika vjamejo in iz Rima vlečejo?

Mati. Otrok, ravno ker so papež namestnik Kristusov na zemlji, Bog to dopusti. Ali se ne spominjaš, kako je Zveličar, ki je bil vendar zgolj ljubezen, pa le imel sovražnike, in kako so ga vjeli, terpinčili in poslednjič križali? Vidiš tedaj, otrok, namestniki Kristusu morajo biti Zveličarja terpečega nasledniki; zato Bog dopusti tudi čez našega svetega Očeta priti toliko žalega.

Janezek. Ali po tem takem, mama, so vendar hudobneži, ki tako neusmiljeno delajo s sv. Očetom, in moliti moramo, da naj jih Bog kaznuje?

Mati. Otrok, nikoli ne smemo prositi, da bi Bog koga kaznoval. Kaj je Kristus storil še na križu? Molil je za svoje sovražnike. To delajo sedaj gotovo tudi Pij VI. Prošiva tedaj v edinosti z njimi Boga, naj bi vseh teh brezbožnih, ki so na maziljenca Gospodovega stegnili svojo bogoskrunsko roko, ne kaznoval, temuč jih velikoveč razsvetlil in njih hudobno serce k dobremu obrnil.

In deček je v drugič pokleknil in zopet molil očenaš za papeževe sovražnike. To je bilo v začetku leta 1799, Janez Mastaj še ni imel sedem lét. Tedaj otroci, molite za sv. Očeta Pija IX, ki so zdaj jetnik in jih pri vsem gerdi ljudje sovražijo! Molite pa tudi za sovražnike, da bi se spokorili.

Iz Prage, 13. aprila. — Povedal sem Vam že, ljubi bralci „Zgodnje Danice“, kako goreči so v službi Božji in v prejemanji svetih zakramentov naši bratje in sestre naše tu v Pragi, pa tudi po Českem sploh. Da pa o cerkvenem življenju Čehov, katerih večina, smem reči, so še dobri kristjanje, morete sami soditi, naj vam danes še povém, kako se sv. postni čas tukaj v Pragi obhaja. Odkar je pobožna cesarica Marija Ana Pija tukaj, je ona vsem Pražanom v spodbudni izgled pravega keršanskega življenja. Ne zadovoljna s tem, da sama lepo živi po Božjih in cerkvenih zapovedih in verh tega še marsikaj stori, kar ni vsakemu kristjanu ravno potrebno k zveličanju, skerbi tudi vsako leto za to, da gospé in gospodičine iz najvišjega plemenitega stanu, pa tudi druge mestjanke, se napeljujejo h keršanskemu življenju. Skoz 25 lét že se po njeni volji in naredbi za čas štiridesetdanskega posta v kraljevi kapeli, Žalostni Materi Božji posvečeni, na Hradšinu, to je, na kraljevem dvoru v Pragi, dajejo duhovne vaje sv. Ignacija gospém in gospodičinam, ktere vsaki pot vodi kaki Pater iz družbe Jezusove. Vsak dan imajo štiri premišljevanja. Sklep teh eksercij z vesoljnim sv. obhajilom je bil poprejšne leta vselej na petek pred cvetno nedeljo, kot praznik Žalostne Matere Božje; letos pa je bil začetek cvetno nedeljo zjutraj in sklep veliko sredo. Da pa gospém in gospodičinam tako hitro iz spomina ne zgine,

kar so slišale v teh duhovnih vajah, je cesarica letos vsaki podarila lično knjižico, ki obsega pravila sv. Frančiška Salezijana, nekaki navod k pobožnemu življenju, vravnan tako, da na vsak dan leta se bere le en izrek, kateri ima za celi dan dajati dušno hrano in pobožno dušo vedno v koristnem premišljevanji ohraniti.

Verh tega je v ravno ti kapeli vsak petek štiridesdanskega posta tudi že skoz 25 lét postna pridiga, ktera mora obravnavati vselej sedem žalost Matere Božje. Letos je bil za te pridige poklican nek P. Redemtorist. Ob postnih nedeljah ob petih popoldne je pa spet druga postna pridiga, v katerih pridigar govori o večnih resnicah. Te pridige je imel letos P. Krapf S. J. Obakrat, v petek kot v nedeljo, je precej prostorna kapela natlačena pazljivih poslušalcev. Da se s tem veliko dobrega stori in še več hudega odverne, mi ni treba na dolgo in široko popisovati, posebno vam, ljubi Slovenci, ne, ker sami iz lastne skušnje veste, koliko dobrega so storili in še več budega odvernili sveti misijoni in duhovne vaje, ki so se obhajali tolikrat in v tako raznih krajih Slovenskega skoz sedem lét. Kakor pa je cesarici na tem ležeče, da se gospém in gospodičinam daje sleherni leto posebna dušna hrana duhovnih váj, tako si tudi eminencija kardinal in nadškof Praški, Friderik Švarcenberg, prizadevajo, da gospodje iz naj višjega stanú, kot mestnjani Praški, ne stradajo duhovnega kruha v življenje svojih duš. Že skoz 12 lét se dajejo knezom, grofom itd., pa tudi vradnikom in izobraženim mestnjanom konference, v katerih pridigar govori o večnih resnicah in o vprašanjih, posebno za naše čase zanimivih. Začele so se te konference veliki ponedeljek in končale so se velikonočno nedeljo. Vsak dan je en govor zvečer ob sedmih, ki terpi celo uro, in k sklepu velikonočno nedeljo je skupno sv. Obhajilo. Teh konferencij se vdeležujejo, kakor sem že omenil, zlasti gospodje plemenitega stanú, ker za te prav za prav jih prevzvišeni kardinal preskerbljujejo; vendar pa smejo se jih vdeleževati tudi drugi izobraženi gospodje, in letos je bilo med drugimi mestnjani ne manj kot trinajst gospodov vradnikov iz mestnega magistrata.

Po farnih cerkvah zlate Prage, katerih je 24, so bile pa postne pridige tako razdeljene, da so imeli Pražani povsod priliko jih poslušati. Kakor sem zvedel, je bilo povsod obilno poslušalcev. — Tudi vojaki, katerih ima Praga v postaji (garnizonu) okoli 10 000 mož, so letos opravljali svojo velikonočno dolžnost v cerkvi sv. Ignacija, ki je garnizonska cerkev. Skoz več tednov so jih vodili častniki po 200 mož vsak dan k sv. spovedi, in po opravljeni spovedi so imeli skupno sv. Obhajilo.

Sploh se smé reči, da katoliško življenje se vedno bolj spet povrača med ljudstvo vsake verste in upati je, ako tako pojde naprej, da se nam povernejo tudi kmalo srečniši nekdANJI časi, ko se je lepo živelo po Božjih in cerkvenih zapovedih. Bog daj!

V Marija-Zvezdi v Bosni, sv. Jožefa dan 1877. (Dalje.) Pa razen molitvene službe opravljajo Trapisti znatno službo tudi s tiho pridigo lepega izgleda. Prav v tem oziru so vredni zahvale od človeškega družbinstva, ker za občinsko reč tako imenitne resnice pridigajo.

Nič nočem pisati o ljubezni do uboštva in zadovoljnosti v nizkem stanu pri redkem in vsednjem živēžu, nič govoriti o ljubezni do delavnosti in pa do naj slabših in naj bolj umazanih dél, ktero ljubezen Trapisti označujejo; — kako tehten nauk dajejo pa oziroma na narodno sovraštvo (nationalitätenshass), ki se dan danes nahaja po vseh krajih. ... Ali ni sedaj splošna vraža, da se morajo narodovnosti narazen ločiti, preden se pride do prave sreče narodov in do miru? To sovraštvo sega

tako daleč, da manjšina ne le bi ne smela svojega maternega jezika dati slišati med drugo množino, temuč da posamezni bi tudi ne smel pokrivala nositi, kakoršno močnejšemu nasprotniku ni po volji.

Pri Trapistih toliko narodovnost s tolikerimi jeziki, ljudi iz vsih dežel mirno med seboj živí, raznost jezikov ne dela jezičnega „babeljna“. Vsi se cenijo med seboj za brate, akoravno posameznik ne vé, kakošen jezik govori, ktere narodnosti je sobrat, ki z njim dela, zraven njega spi, ali v cerkvi stoji. To mu je tudi kaj malo mar. En sam mož jih torej tukaj spravi pod en klobuk. Pastirnica tedaj, in sicer leséna, nelično zreljana pastirnica premore, kar do sih dob cesarji in kralji s kruparskimi topovi in novostrelnimi puškami še niso zmogli. V tej pridigi je skrivnost, da ljudstva se ne zedinujejo s centralizmom ali z narodnostjo ter se ne delajo s tem zadovoljne, ali saj ne s takim centralizmom, kakoršen je sedaj priljubljen v Evropi. Pri Trapistih se sicer tudi centralizuje, kolikor namreč bogat in ubožen, plemenitnik in kmet pod enako kapuco stopita. Toda ta enakopravnost ne dela sužnjih, ampak serca zvečuje in razširja. Tukaj so ljudje iz Cis- in Trans Litave, z gorenje in dolenje Rene, in vender v teh kloštrih ni nič „cis“ in „trans“ (takraj in unkraj), nič „supra“ in „infra“ (gorenji, dolnji); imajo se med seboj kakor bratje, ne kakor pes in mačka, ne kakor magjar in serb, ne kakor gjaur in turk. Poslušaj, o svet, pojdi in stori tudi ti tako — ti govori eden trapistovskih kloštrov. (Dalje nasl.)

Misijonske sporočila r. P. Valjavca.

XXXII.

Poslanje v Ljubnem

od 5.—12. novembra 1871.

(Konec tega oddelka.)

Zveličanski dnovi sv. poslanja so tako hitro minuli vsim, da nismo vedili kdaj. Kar naenkrat smo pri kraji; ravno začeli — in že jenjali. P. Stare sam je spovedal 522 duš, ko duhovnija šteje samo spovednih le okoli 380. Menil je, da se mu bo v Ljubnem taka godila v sv. poslanji, kakor se mu je godila z o. Bankičem v Videmski vladikovini med benečanskimi Slaveni. Tam namreč je povabil župnik nad 20 duhovnov za spoved. Na enem poslanji je o. Stare jih spovedal 34 vsih skup.

Rekel sem, da ima brezmadežna Devica Marija veliko otrok v Ljubnem. In res jih ima. To se je vidilo sosebno pri višnjem škakulirji. Veliko jih je sprejelo to obleko, ne samo ženskih, tudi možakov je dokaj bilo. Staro in mlado, otroci, sive glave, vsega je bilo polno pred altarjem. Lepo je to pri našem slovenskem ljudstvu, kako priserčno Slovenci in Slovenke častijo Mater Marijo. Kjer je le količkaj kacega znamenjčka Matere Božje, je že vse v šopéh in cvetkah; po cerkvah Marijnih pa ti je vse kusno in lepo, tako, da ena drugo nadkriljevati, prekositi hoče v olupševanji, kamor le oči oberneš. Zatoraj menim, da bo malo naših ljudi zgubljenih zavoljo pomanjkanja posebnega češčenja Marijinega.

Sv. poslanje smo skončali, a spovedovanja ne. Popoldne smo mógli spet v spovednice in smo bili v njih do goste temne noči.

Pridemo k večerji. Ko smo v prijaznih veselih pomenkovanjih sv. poslanja, se odpró vrata obednice in notri stopi 13 móž in mladenčev. Nekteri zmed njih so starikasti, drugi mladi, čversti. Obednica se v čuden

prizor spreobrne. Kolovodja resnobelega društva poklekne, mlado in staro za njim. Spregovori in ginjen začnjenja hvalo naznanjevati za neprecenjeno milost sv. poslanja. P. Doljak mu reče, naj vstane — a kolovodja neče in odgovori: naj mu bo dovoljeno, da se on v imenu svojih tovaršev in vse duhovnije misijonarjem, kolikor more slaba beseda njegova storiti, očitno zahvali. P. superijor mu reče, ga sili, naj vstane — in komaj jih je na noge spravil....

Ako pomislim na Gospoda, ko je hodil po domači deželi od kraja do kraja in ga v duhu gledam, kako je bil na zadnje zaničevan, izveržen iz ljudstva svojega, ter mu ponižanemu primérjam čast, ki jo naši družbi ljudje po Slovenskem skazujejo, to pa tim bolje, čim več nas napadajo svobodnjaki brezbožni, — se mi mile stori. Dostikrat me mraz prešinja od nog do glave, kakor bi mi mravlje lezle zádi od verha, od glave doli, čutim pri takih pogostnih dogodkih. To me čisto nič ne moti — sram me je večkrat tako, da ga povsed čutim, ko se nam družbanom Jezusovim slavice napišujejo ali pri kozarci vina naj slavneje zdravice napišajo. Za besedo pravo vsi vemo ter jo tudi v tacih zadevah ponavljamo: Ne nam, ne nam, ampak svojemu imenu daj slavo, o Gospod! Liberalci naši bi se od jeze in zavida v ustne grizli in z zobmi škripali, ko bi vidili take preslavljanja in „demonstracije“, ki se „pravim černcem“ po Sloveniji dandanes dajejo.

Rekli so verli Ljubenci, da so osrečeni po sv. poslanji. Ali vsi?

G. župnik je poklical misijon posebnost za nekatere, ki jih 6 lét, kar je v Ljubnem, nikoli ni v cerkvi vidil, kateri niso veliko lét več sv. zakramentov sprejeli. Res je, da jih je bilo prav malo vsih skup v celi duhovniji. Pa jeli so ti prišli? Vsi, kar jih je bilo doma, prav vsi so se o misijonu spravili z Begom. Koliko veselja, kaka nebeška radost...!

Trenutek ločitve je tu, treba je Ljubno zapustiti. Zvonovi spet poló, toda žalosten je njih glas. Še enkrat grem pred Matero Božjo dariloik ter prosim za Ljubence, za-se in za svoje drage in prijatelje varstva in milosti. Nekako potolažen se podám pred križ sv. poslanja, ovenčam ga s cveticami subimi, se poslovim od njega in vse duhovnije ljubniške pred njim. Sever merzli brije spod gorá, oblaki temnočerni visijo na žalostnem obzorji, debele kaplje zdaj ena, zdaj druga padajo. Ljudstvo v solzah roko podaja za slovo — meni pa — le dobro okoli serca.

Spet kaj novega; že je dan, in vender toliko luči kakor na sv. Rešnjega Telesa visoki praznik. Kaj takega pa še tudi pri nobenem poslanji nisem opazil. Klečé, z gorečimi svečami in svetilnicami se z nami ljudstvo pred svojimi hišami poslovljuje...

Razgled po svetu.

Misijon med ameriškimi zamurci. P. V. Putten S. J. naznanja znamenite reči o razširjanji sv. vere med zamurci. Naznanila je bil poslal do Peter Klaverskega društva, katero je ustanovil v Cincinatu znani P. Veninger posebej v prid zamurskega misijona. Bila je takrat v Cincinatu le še peščica naj ubožniših katoliških zamurskih delavcev. Spreobračanje ubogih sužnjev je podverženo mnogim in mnogoterim zadržkom; glavni zadržek pa je politiška vraža, da so katoličani demokraciji, in da vsi demokrati so sovražni barvanemu plemenu.

Vender pa je prizadevanje zlagoma napredovalo. L. 1873 se je mala občina preselila v cerkev sv. Ane,

ktero je kupila od srenje metodistiških krivovercev. P. Bronageest, izvoljen za duhovnega pastirja, je pričél delo z mladenško serčnostjo in nadaljeval ga je s spomina vrednim vspehom. Od mesca listopada 1873 do kimovca 1876 je kerstil 121 odrašenih zamurcev in 90 otrok od protestanških staršev. Že njegov sprednik P. Hoecken je bil kerstil 115 odrašenih in 59 otrok protestanških staršev; sedanji P. Putten pa od kimovca 1876 18 odrašenih in 11 otrok. To je lepo število 254 odrašenih in 160 otrok, tedaj skupaj 414 novih katoličanov iz zamurcev v malo letih.

Ta črna srenjica sv. Ane ima dve bratovšini za poviševanje vérskega življenja med seboj, namreč: bratovšino za srečno smert, ktere udje hodijo vsako tretjo nedeljo v mescu k sv. Obhajilu; in bratovšino presv. Jezusovega Serca s sv. Obhajilom vsaki prvi dan v mescu.

Iz Kine. (*Razširjanje sv. vere.*) V 22 apostoljakihi namestnijah na Kineškem je po novi štetvi 423.887 katoliških Kinezov, in zraven 328 evropskih misijonarjev so 203 domačinski mašniki. Vsihi Kinezov po naj zanesljivših štetvah je 405 milijonov; tedaj pride na 1000 Kinezov 1 katoličan, kar ni ravno malo v tako obširnem poganskem cesarstvu. Toliko bolj veselo dela upanje, kar smo zadnjič naznanili, ako se ohrani, da je namreč kineški cesar oklical vgoden razpis za kristjane.

Še vgodniši je razméra v Anamski državi, to je, v Tonkinu in Kočinčini. Ondi je v 7 katoliških namestnijah zraven 114 evropskih misijonarjev 255 domačih mašnikov. Šteje se 12.000.000 vsih prebivalcev, ter že na 100 Anamcev pridejo 4 katoličani.

Na Japonskem je 20.000 novih spreoberejencev, ravno toliko v Koreji, na Mongolskem 5000, v Mandžuriji 8672, v Tibetu in Kambodži po 10.000; pa v prednji in zadnji Indiji 1 milijon 535.000, na Sanda otocih kacihi 30.000, in na Filipinah čez 3 milijone katoličanov. Po tém tedaj ima vzhodnja Azija kacihi 5½ do 6 milijonov katoliških vérnikov.

Cret in sad zveste molitve.

Zahvale.

Št. 1. Velike zares so milosti, katere vsegamogočni Bog na prošnje naše ljube Gospé presv. Jezusovega Serca podeluje vsakemu vernemu katoličanu, če ga le v resnici in s pravim namenom prosi. Prepričan je tega vsak Marijin častilec; tudi jaz sem premnogokrat in neprecenljive milosti že prejel od Boga na njene prošnje. Tudi v pretečenem tednu sem prav goreče prosil Marijo za pomoč, in nisem bil osramoten. — Ker sem obljubil, če bom uslišan, očitno po „Danici“ razglasiti, toraj spolnim obljubo; bodi zahvaljena in češena naša ljuba Gospá presv. Serca in njen deviški ženin sv. Jožef! Na Verhniki, 15. mal. travna 1877.

Št. 2. Od Božiča do sv. Jurja sem bila zmeraj slabeji za perno vodenico ter sem mislila, da bom kar ugasnila; ko sem pa z zaupanjem v Marijno pomoč klicala in pred Marijnim znamenjem molitvico obmolila, sem kar precej začutila, da se mi je v notranjem zboljšalo, in zdaj sem toliko zdrava, da lahko delam.

Iz Pogradskega, 14. malega travna 1877.

M. V.

Št. 3. Ne bodem našteval, koliko milosti sem že prejel na priprošnjo Naše ljube Gospé presv. Serca Jezusovega. Med tolikimi pa ni naj manjša ona, ki človeško serce z nekakošnim tolažilnim in detinskim za-

upanjem navdaja, da vsakdanje težave, ki ni volja Božja, da bi se premaknile, prenaša z vdanostjo v voljo Božjo. Štejem si za sveto dolžnost, to bralcem „Zg. Danice“ naznaniti v spodbudo k večjemu češenju presvetih Serc Jezusa in Marije. *Š. M.*

Prošnje.

Št. 1. Skerben oče priporočuje z vso gorečnostjo svojega bolnega otroka v bratovsko molitev Naše ljube Gospé in sv. Jožefa, da bi se bolezen tako srečno izšla, da bi ne bilo treba kake nevarne operacije. — Enako serčno se priporočuje družina G. P. v neki hudi dušni potrebi. — Zahvala se bo naznanila.

Št. 2. V hudi perani bolezni, ki sem že mnogo pomočkov skušal, pa se mi nič ni zboljšalo, se priporočujem v bratovsko molitev Naše ljube Gospé presv. Serca, da bi mi na dobrotne prošnje Bog dal zdravje, če je to Njemu v čast in moji duši v zveličanje. Ako se mi zboljša, bom zahvalo naznanil po „Danici“.

Na Gorenjskem.

B. M.

Št. 3. Moj mož, oče peterih otrok, je po hudem udarci, dobivši ga pri spravljanji žagankov, delj časa hudo bolan ležal, zdaj v kratkem času pa še ob pamet prišel. Čujem, kako da so skupne molitve udov Naše ljube Gospé presv. Jezusovega Serca usliševane, zato se tudi jaz ponižno k njim zatekam ter jim svojega bolnega moža Fr. v molitev priporočam, naj bi mu Marija izprosila, če je volja Božja, telesno zdravje, če ne, pa vsaj srečno zadnjo uro, nam drugim pa voljno potrpeljenje in pomoč v dušnih in telesnih potrebah. Po nasvetu opravljamo zdaj tudi sami že devetdnevno. Če bomo kako uslišani, naznanila bom to v „Danici“.

Jera Stular.

Št. 4. Osemdeset lét starega, na smert bolnega moža goreče priporočam v molitev udom Naše ljube Gospé presv. Jezusovega Serca, naj bi mu ljubi Bog dal gnado potrpeljenja, vdanosti v voljo Božjo, miru in sprave, in srečno zadnjo uro! *Mojca Stern.*

Št. 5. Nekdo milo priporoča sebe in svoje vsem blagim udom te molitvene družbe, naj bi jim Bog kako pomagal v njihovih dušnih in telesnih zadevah in potrebah. *Božič. *)*

Življenje štirnajsterih pomočnikov v sili.

1. Sv. Juri, spričevavec, pomočnik vojakov.

(Dalje.)

Cesar si umisli v svoji togoti zopet drugo muko, ter ukaže prinesiti železne cokle v stopalih s precej dolgimi žebli nabite, jih v pričo sebe razbeliti, svetniku jih obuti, in ga v njih ječo gnati. Pri odhodu cesar posmehovaje reče: „O kak hiter tekavec si vender ti, o Juri!“ Sveti junak povzame besede sv. Pavla in móli, rekoč: „Jaz tedaj takó tečem, ne kakor nepremišljeno“ (I. Kor. 9, 26), ne tje v en dan, ampak v trdnem upanju, da bom dosegel stavo — krono večnega zveličanja. O premili Bog! podpéraj me na mojem potu, da ne obnemagam, da se moji sovražniki ne bodo veselili mojega pogina.“ Svetnik premoli ves tisti dan in vso noč, in bil je čudovito popolnoma ozdravljen. Naslednji dan ga cesar zopet pokliče pred se na sodbo. Vidi ga krepko stopati in se močno zavzame, ter mu reče: „Kako se počutiš, Juri, so ti mar bile cokle v prijetno radost?“

Svetnik mu odgovori: „Gotovo da, v zaupanju na Boga, ki mi bo podelil nebeško krono.“ Dioklecijan mu pravi: „Zapusti tedaj svojo prederznost in svoje čaravne umetnosti; sicer ti bom usodil še terši muke.“ Juri: „O kako si vender nespameten, ko imenuješ vsegamogočnost mojega Boga čaravne umetnije, nasproti pa preslavljáš satanove zvijače in goljufige!“ Cesar mu ne pusti še dalje govoriti, ukaže pa ga z volovskimi žilami pretepati, češ, naj se uči s cesarjem bolj spodobno govoriti. Vojaki takó po njem udrihajo, da se meso od kosti lupi, in se napol mertev na tla zgrudi. Pri vsem tem je bil svetnik vender le ves vesel. Cesar se oberne k pričujočim, rekoč: „Tega njegovega veselja ne pripisujem njegovi moči, temuč njegovim čaravnim sleparijam.“ Makseacij pové cesarju, da je v mestu Atanazij, sloveči čarovnik, ki razumeva vse čaravne umetnosti; ta bo gotovo Jurjeve sleparije razdjal in uničil. Cesar ga ukaže poklicati, in prišlemu reče: „Kar ta-le hudodelnik dela, to mi vsi vemo; ne vemo pa, kako to dela; to boš le samo ti razumel. Stori tedaj, da se njegove sleparije razde-nejo, ali pa ga s svojimi čaravnimi pomočki iz tega svetá potrebi. Atanazij obljubi cesarju, da bode vse to storil naslednji dan. Cesar ukaže svetnika peljati v ječo. Juri prosi Boga, naj mu stoji v tej zadregi na strani, da mu Atanazijev strup ne bode škodoval, in da bo češeno njegovo presveto ime.

Naslednji dan zopet sedi cesar na sodnjem stolu, in pred njim stoji čarovnik Atanazij s pripravljeno dvojno pijačo v dveh posodicah, rekoč: „Slavni cesar! ukaži sem pripeljati toženega sleparja, da naj s pomočjo naših bogov čuti čudodelno moč moje pijače. Če želiš, da ti bo ta trapež v vseh rečéh pokoren, in da daraje našim bogovom, naj popije opanljivo pijačo v tej-le prvi posodici; če pa hočeš, da za grenko smertjo naglo umerje, naj popije, kar je v drugi posodici.“ — Na cesarjevo povelje pripeljejo svetnika pred sodnijo; cesar ga tako-le nagovori: „No, Juri, zdaj se bodo tvoje sleparije razodele; spij pripravljeno pijačo v prvi posodici.“ Juri se nič ne brani, jo spijs, pa njene opanljive moči celo nič ne čuti v sebi. Cesar mu zapové spiti drugo, pa tudi ne čuti v sebi nobene spremembe. Vsi se čudijo, zlasti pa čarovnik Atanazij, ker vidi, da mu strup ni celo nič škodoval. Cesar ga vpraša: „Povej nam, Juri, kako tedaj ravnaš, da te vse naše muke ne usmertijo in tudi strup celo nič ne škoduje; radi te bomo poslušali?“ Sv. Juri mu odgovori: „O cesar! nikar ne misli, da se jaz s človeško modrostjo otevam, ampak edino le s tem, ker na pomoč kličem Jezusa Kristusa, kateri je svojim učencem rekel: Glejte! dam vam oblast stopati na kače in škorpionje in zoper vso moč sovražnikovo, in nič vam ne bo škodovalo. (Luk. 10, 19.) — Kteri pa (v mé) verujejo, pojdejo za njimi te-le znamenja: v mojem imenu bodo hudobne duhove izganjali, nove jezike govorili, kače prijemali, in ako kaj strupenega pijejo, jim ne bo škodovalo. (Mark. 16, 17. 18.) Tudi je še Jezus Kristus rekel svojim učencem: „Kdor v me véruje, bo dela, ktere jaz delam, tudi on delal, in še večí, kakor té, bo delal.“ (Jan. 14, 12.) Cesar vpraša svetnika: „Kakošne dela pa je delal tvoj Jezus?“ Sveti Juri mu odgovori: „Mutastim je dajal, da so govorili; slepim, da so vidili; hromim, da so hodili; gobove je očiševal, iz obsedenih je hudobne duhove izganjal, mertve je v življenje obujal.“ Cesar se oberne proti Atanaziju in ga vpraša: „Kaj pa ti k temu praviš?“ Ta mu odgovori: „Ne jaz in ne naši bogovi ne premoremo mertvih v življenje obujati; če pa Juri premore to delati, kar je Kristus delal, če tedaj premore v njegovem imenu mertvega obuditi, naj ga tukaj le pričo nas obudi v življenje; potem bomo tudi mi njegovega Boga častili. Daj tedaj sem prinesiti merliča, ki so ga uni dan poko-

*) Ne betvice za tače reči. Bratovski pozdrav! Vr.

pali." Ta nasvèt je bil cesarju kaj všeč. Ko je bil merlič prinesen, se Maksencij oberne k svetniku, rekoč: „No, Juri, pokaži čudodelo svojega Boga, potem bomo vsi sprejeli tvojo vero." Svetnik mu odgovori: „O svetovavec! Bog, kateri je vse vstvaril, premore tudi mervega obuditi; vi pa resnice ne morete spoznati, ker vas je satan oslepil, in vas v svoji oblasti ima. Vender pa bo Bog zavoljo pričujoče množice storil to, kar v mojo poskušnjo zahtevate od mene. Glejte, vpricho vas je sloveči čaravnik Atanasij očitno spoznal, da ne on z vso svojo čudodelno umetnijo in ne vaši bogovi kaj takega ne premorejo. Vpricho vas vseh kličem na pomoč svojega Boga."

Svetnik poklekne, zdihuje k Bogu, kmalo vstane in móli, rekoč: „O Bog, Bog usmiljenja, Bog vse moči, ki ne dopušaš, da bi bili osramoteni oni, ki v te zapajo; stori čudež, ki ga zlobno ljudstvo od mene zahteva! O Gospod Jezus Kristus, usliši molitev svojega revnega služabnika, ter obudi tega merliča v življenje v osramotenje svojih sovražnikov, ki te ne spoznajo in ne časté; obudi ga v čast sebi in Očetu in svetemu Duhu na vse veke. Amen." Komaj je bil izgovoril besedo „Amen“, že se sliši v trugi rožljanje. Vsi trepete. In glej! merlič vstane živ iz truge. Velik hrup se spočne med ljudstvom. Vsi spoznajo in hvalijo Kristusa kot naj višega Boga; cesar in njegovi služabniki stermé, vender pa tudi ta čudež pripisujejo goljufiji in slepariji. Obujeni spoznava Kristusa, bití k svetniku, ga objame in se mu zahvaljuje. Čaravnik Atanasij pade pred svetnika in ga prosi, naj mu sprosi odpušenje grehov, ktere je v svoji nevednosti doprinal. To vidivši — je bil cesar ves iz sebe, in ni vedil, kaj bi počel; satan pa mu tudi v tej zadregi pomaga in obudi v njem hudobno misel, da sta oživljeni in Atanasij oba goljufa. Ko je bilo vse potihnilo, cesar zavpije: „Glejte ju goljufa! ta brezbožni čaravnik Atanasij je bil na skrivnem kristjan, toraj ni bil dal Jurju strupa, ampak neškodljivo pijačo; obujeni pa je bil le na videz mertev." Cesar ukaže oba brez zaslišanja ob glavo djati, Jurja pa v ječo peljati. (Dalje nasl.)

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. Kdo pojde v Rim? Kolikor se dozdevé, so iz naše dežele namenjeni kaki 4 duhovskega in kakih 5 neduhovskega stanú. — Z Dunaja katoliška družba še ni dobila katic natančnejših določil zaradi popotovanja in bivanja v Rimu itd., pa jih pričakuje.

Birmovanje. V Kamniški in Moravški dekaniji že napovedano cerkveno obiskovanje in birmanje bode naslednje dni: V Kamniku 26. aprila dopoldne, popoldne pa v Mekinah in v Nevljah; 27. apr. dop. v Stranji popold. na Gojzdu; 28. apr. dop. v Tujnicah, popold. na Selih; 29. apr. dop. v spod. Tuhinju, popold. v zgor. Tuhinju; 30. apr. dopold. v Špitaliču, popold. v Motniku; 1. maj. dopold. v št.-Gothardu, popoldne v št.-Osvaldu; 2. maj. dopoldne v Blagovici, popoldne na Češnjicah; 3. maj. dopoldne v Krašnji, popoldne v Zlatem polji; 4. maj. dopoldne na Berdu, popoldne na Homcu; 5. maj. dopoldne v Rovi, popoldne v Vranji peči; 13. maj. dopoldne v Moravčah, popoldne v Verhpolji; 14. maj. dopoldne v Pečah, popoldne na Izlakah; 15. maj. dopoldne v Kolovratu, popoldne v Čemšeniku; 16. maj. dopoldne v Čemšeniku.

Iz Maribora. Preteklo soboto, 14. t. m., sta se mil. gg. knezo-škofa Lavantinski in Kerški iz Maribora podala na Dunaj k zboru škofov.

Poslednje novice. Angleški časnik „Daily News“ meni, da v enem tednu bo napovedana vojska med Rusijo in Turčijo. Na to kažejo tudi ruske priprave, da njih poslanstva odidejo iz Turčije in Rusija svoje podložnike na Turškem izroči v nemško varstvo. Enako žuga vojsko neupogljive Turčije, ktera je s „protokolom“ vred vse črnogorske zahteve naravnost odbila, in pravijo, da pripravlja spominico do evropskih vlad o jutrovi zadevi. Ruski „Golos“ misli, da valed turške odpovedi mora Rusija posesti keršanske okrajine na Turškem. Med tem francoski „Moniteur“ poterja, da Francija si je vse prizadela za mir, graja Turčijo, ki z odbijanjem znanega „protokola“ (predlogov evropskih zastopnikov za mir) jemlje na-se strašno odgovornost; Francija hoče celiti svojo lastne rane in ostati čisto nobenostranska.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Prestavljeni so čč. gg.: Fr. Švajger iz Trebnega za I. v Semič; Ig. Koren iz št.-Janža za II. v Semič; Jan. Mavrič iz št.-Lorenca ob Tem. v št.-Janž; M. Kolar iz Koprivnika v Trebno; Fr. Rozman iz Semiča v Zagorje; Lor. Mazek iz Zagorja v št.-Kocijan pri Dobravi; Val. Orehek s Svibnega v št.-Lorenc; Ig. Ključevšek iz Šmartnega pri Litiji v Svibno; Jan. Alijančič z Iga v Šmartno pri Litiji za benef. in pom.; M. Videmšek s Koč. Reke za farnega namestovalca v Osilnico; M. Gerzin od Fare pri Kost. v Reko; M. Koželj s št.-Kocijana na Ig; Jak. Lebar iz Koč. mesta v Koprivnik; Fr. Mali iz št.-Jurja v Srednjo vas na Bohinskem; Drag. Ceme iz Srednje vasi v št.-Juri. — Umerl je č. g. Al. Telijan, fajm. v Starem logu, 10. t. m. R. I. P. — Duhovnja je razpisana 13. t. m.

V Lavantinski škofiji: Č. g. Andrej Podhostnik je postal provizor v št.-Ropertu nad Laškim. — Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Jožef Ulčnik k sv. Frančišku pri Gornjem gradu; Janez Vrabelj na Poličane, in Alojz Šijanec v Najšperg.

Dobrotni darovi.

Za hiralnico pri sv. Jožefu v Ljubljani: G. E. Peterka 5 gl.

Za pribegle Ercegovince in Bošnjake: M. V. 1 gld.

Za sv. Očeta: Z Vač po č. g. fajm. fara Piju IX, velikemu mučeniku in vojakovavcu za resnico, pravico in cerkveno svobodo 21 gl. o Njih škofovski 50letnici. — Helena M. in Reza St. vsaka 1 tol., skupaj 4 gld. star. den. za 50letnico z naj priserčnejši vdanostjo do sv. Očeta, z živim vošilom nagle zmage čez sovražnike. — G. D. V. 1 tol. za 2 gld. star. den. našem preljubemu sv. Očetu, ki jim Bog ohrani predrago življenje še mnogo lét! — P. n. gosp. kanonik P. Urh 5 gl. v tolarjih. — S Češnjice 11 gld. (vmés 3 gld. sr.). — Č. g. Ant. Černe 5 gl. — Fr. Kogoršek 10 kr. — J. Petrovčič 10 kr. — M. Lončar 3 gl. — N. Šmalec 1 gl. — Družina iz Mengiške fare 5 gl. sv. Očetu za veselo 50letnico in z vošilom, da bi jih Bog še veliko lét ohranil zvestim katoliškim ovčicam, in s prošnjo sv. blagoslova za rešenje enega bratov iz bolezni in za vseh srečno zadnjo uro. — Po č. g. fajm. A. Zormanu iz Kolovrata 5 gl. Po č. g. fajm. J. Jarcu z Dola 10 gld. Po č. g. St. Šrancu iz Hotiča 8 gl. Vsi za 50letnico z naj boljšimi vošili. — Štiri osebe 16 gl. (vmés 1 gl. sr.)

(Drugi dar. prih.)